

Remissvar från Riksorganisationen Hela Sverige ska leva 2020-08-25

Redovisning av uppdrag att se över förordningen om bidrag till öppenvårdsapoteksservice (S2020/04362/FS)

Vi är en riksorganisation vars syfte är att ge allmännytta genom att verka för goda villkor i hela landet, en god landsbygdsutveckling och en god balans mellan stad och land. Vi företräder byarörelsen och stöttas av medlemsorganisationer som vill att Hela Sverige ska leva.

Vi har tagit del av Tandvård- och Läkemedelsförmånsverkets (TLV) redovisning av regeringens uppdrag, (S2020/04362/FS,) att se över förordningen om bidrag till öppenvårdsapoteksservice, och vill ge följande synpunkter.

Förslaget i korthet

2013 inrättades ett särskilt bidrag till apoteksservice i glesbygd för att kunna upprätthålla en god läkemedelsförsörjning i hela landet. Syftet med uppdraget anges vara att se över och förbättra förutsättningarna för apotek med begränsat kundunderlag, och till ökade möjligheter att få bidrag. Rapporten presenterar hur dagens bidrag i glesbygd kan utvecklas genom att två kriterier för bidraget förändras. Rapporten anger också att det finns en risk att apotek i glesbygd kan komma att läggas ner varför förslaget är att de förändrade reglerna ska gälla retroaktivt för 2020.

TLV föreslår att gränsen för försäljning av receptläkemedel, där det är möjligt att få bidrag höjs från 10 till 15 miljoner samt att kravet på genomsnittlig öppettid sänks från 30 till 20 timmar. För apotek med lägre försäljningsintäkter föreslås en gräns till tre miljoner och 10 timmar per vecka. Förslagen bedöms rymmas inom den nuvarande anslagsramen 20 miljoner. Däremot ändras inget i regeln om avståndsgränsen som är 20 kilometer till närmaste apotek.

Rapporten redovisar förtjänstfullt ett antal statistiska uppgifter som underlag för sina förslag. Man anger att antalet apotek som uppfyller både avstånds- och försäljningskriterierna har minskat från 65 till 44 under åren 2013–19. Samtidigt bedömer man att en höjning av försäljningsgränsen gör att bidrag kan utgå till som flest 55 apotek. För apotek med lägre försäljningsintäkter föreslås tre miljoner och 10 timmars öppettid gälla, varför som flest 57 apotek skulle omfattas av förändringarna.

Våra synpunkter

Vi ser detta mer som att man återställer en urholkad situation men inte att man förstärker stödet för apotek i glesbygd. Vi anser att förslagen är välbehövliga, men hade velat se ett betydligt mer ambitiöst förslag med en verklig förstärkning för möjligheter till apotekstjänsterna i glesbygder. Vi uppskattar dock snabbheten i processen att förslaget ska gälla retroaktivt för 2020.

Vi vet att apoteksreformen 2009, som i sig var kontroversiell, ökade antalet apotek från 929 till 1422 apotek 2018, med längre öppettider och fler söndagsöppna ofta i anslutning till stormarknader. Men inget av detta gällde glesbygder, där antalet har minskat, och någon gått i konkurs. Inte heller landsbygder har fått del av ökad tillgänglighet av apoteksservice.

Den parlamentariska Landsbygdskommittén angav i sitt betänkande 2017, att apoteksreformen inte hade löst landsbygdernas problem. Den refererar till Statskontorets utvärdering som angav att inga nya apotek etablerats i glesbygd 3.

Vi vill i detta sammanhang också ta upp Apoteksmarknadsutredningens förslag 2017 att alla apoteksaktörer ska ha rätt att öppna och driva apoteksombud, som också blev Riksdagens beslut 2018. Det fanns då 643 apoteksombud och de nya möjligheterna kan bidra till bättre apotekstjänster i landsbygder. Vi förutsätter att TLV också följer den utvecklingen.

Rapporten tar förtjänstfullt upp kompetensförsörjningen då det finns flera uppgifter om att det är särskilt svårt att rekrytera farmaceuter till glesbygden. Enligt andra rapporter och artiklar är detta också ett generellt problem i branschen. Riksdagen har också nyligen förtydligat regler om att endast utbildad personal får expediera recept och ge råd till kunder, vilket ökar behovet av kompetensförsörjningen särskilt i glesbygder. Staten är fortfarande genom Apotek AB en stor aktör på apoteksmarknaden och skulle, som en av arbetsmarknadens parter, genom olika initiativ kunna göra det mer attraktivt att söka arbete för farmaceuter även i glesbygder.

Självklart är det ytterst viktigt att det finns kompetens och utbildad personal för att säkerställa säkerheten. Tillväxtverket har ett uppdrag och ansvar för regional kompetensförsörjning generellt, men vi anser att regeringen borde ge Tillväxtverket ett särskilt uppdrag att fokusera på hur kompetensförsörjningen kan stärkas i glesbygder vad gäller utbildad personal för apotekstjänster.

Stockholm 2020-08-25

Staffan Nilsson
Ordförande

Åse Classon
Ordförande

HELA SVERIGE.

Tel växel: 010-489 13 50

Stortorget 7, 2 tr

111 29 STOCKHOLM

www.helasverige.se

info@helasverige.se

